

Balti põllumeeste meeleavaldus Brüsselis

Balti riikide põllumajandusorganisatsioonid korraldasid 13. detsembril Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumise eel meeleavalduse, et nõuda ausaid konkurentsitingimusi Euroopa ühisturul. Eesti, Läti ja Leedu põllumajandustoetused moodustavad vaid 54-60% ELi keskmisest, samas kui siinsed tootmiskulud on tunduvalt kõrgemad keskmisest.

„Pikalt kestnud olukord, kus meie põllumeeste otsetoetused on ebaadekvaatsete ajalooliste baastasemete tõttu tunduvalt madalamad Euroopa Liidu keskmisest, peab uuel eelarveperioodil lõppema. Kahjuks Euroopa Komisjoni ettepaneku kohaselt jääb ebavõrdsus siiski kestma kuni 2027. aastani,“ rõhutas Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja juhatuse esimees Roomet Sõrmus.

Sõrmuse sõnul on ausate konkurentsitingimuste tagamine väga oluline nii meie põllumeestele kui ka toidutarbijatele. „Küsimus on meie kõikide toidulauas ja kodumaise toidutootmise konkurentsivõimes,“ ütles Sõrmus.

Euroopa Komisjon on teinud ettepaneku, et Eesti põllumajandustoetuste tase võiks 2027. aastaks jõuda vaid 77%-ni ELi keskmisest. Samas on Eesti põllumajanduse tootmiskulude tase juba praegu 129% ELi keskmisest. Meie põllumajandustootjad peavad vastama täpselt samadele keskkonnanõuetele ning loomade heaolu ja toiduohutuse standarditele nagu teiste ELi riikide tootjad, kuigi selle eest makstav kompensatsioon on oluliselt väiksem.

Meeleavaldust väisas ka Eesti Vabariigi peaminister Jüri Ratas. „Eesti põllumeeste toetused on praegu Euroopa Liidu arvestuses ühed väiksemad, kuid samas on nende tootmiskulud keskmisest oluliselt kõrgemad. Euroopa Komisjoni ettepanek põllumeeste toetusmäärade erinevuse vähendamiseks ei ole piisav ning otsetoetuste taseme ühtlustamine peab toimuma senisest plaanist oluliselt kiiremini,“ rõhutas ka peaminister Jüri Ratas.

ELi liikmesriikide riigipead ja valitsusjuhid arutasid 13.-14. detsembrini toimunud Euroopa Ülemkogu kohtumisel esimest korda ELi mitmeaastase eelarvekava üle aastateks 2021-2027. Eelarvekava läbirääkimised mõjutavad otseselt ühise põllumajanduspoliitika tulevikku pärast 2020. aastat. Balti riikide põllumehed kutsusid Euroopa institutsioone üles tagama 100% õiglased tingimused. Eesti, Läti ja Leedu põllumeeste esindajad kutsusid ka Euroopa Komisjoni asepresidendi Valdis Dombrovskise ja Euroopa Komisjoni põllumajanduse peadirektoraadi esindajatega.

Meeleavaldusel osalesid Eestist nii Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja kui Eestimaa Talupidajate Kesklüüdi juhid. Balti riikide põllumeestele oli võimalik toetust avaldada ka Twitteris @BalticFarmers ja Facebookis ning nõuda nõukogult @EUCouncil #fairCAP #DontCAPfairness.

Euroopa Komisjoni kliimastrateegia aastani 2050

Euroopa Komisjon võttis 28. novembril vastu pikaajalise strateegilise visiooni „Puhas planeet kõigi jaoks“, milles on seatud eesmärk jõuda 2050. aastaks jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimanetraalse majanduseni.

Strateegias näidatakse, kuidas saab Euroopa olla kliimanetraalsuse saavutamisel esirinnas, investeerides realistlikesse tehnoloogilistesse lahendustesse, suurendades kodanike mõjuvõimu ning kooskõlastades tegevust olulistest valdkondades nagu tööstuspoliitika, rahastamine ja teadusuuringud, tagades samas õiglase üleminekuks vajaliku sotsiaalse õigluse. 28. novembril avaldas CO₂-heite vähendamise viisidega tegelevate sõltumatute ekspertide kõrgetasemeline töörihm (volinik Carlos Moedase nõuandev organ) aruande, milles käsitletakse teadusuuringute ja innovatsiooni rolli Pariisi kokkuleppe eesmär-

kide saavutamisel ning seda, kuidas anda ELile CO₂-heite vähendamisel konkurentsieelis. Aruanne on Komisjoni 28. novembri teates tutvustatud visiooni aluseks.

Eesmärk kliimanetraalne, null CO₂-heitega majandus

Energialiidu eest vastutav komisjoni asepresident Maroš Šefčovič ütles strateegiat kommenteerides, et me ei saa turvaliselt elada planeedil, mille kliima on kontrolli alt väljunud. Kuid see ei tähenda, et peaksime heitkoguste vähendamiseks ohverdama eurooplaste elatusvahendeid. Oleme viimastel aastatel näidanud, kuidas vähendada heitkoguseid ning luua samal ajal heaolu, kvaliteetseid kohalikke töökohti ja parandada inimeste elukvaliteeti.

Kliimameetmete ja energiapoliitika volinik Miguel Arias Cañete lisas, et strateegia kinnitamisega astub EL sammu kaugemale juba varem alustatud majanduse ümberkujundamisest. Strateegia abil saab Euroopa maailma esimeseks suureks majan-

dusjõuks, mis muutub 2050. aastaks kliimanetraalseks. Euroopa huvides on lõpetada kulutused fossiilkütuste impordile ja investeerida kõigi eurooplaste igapäevaelu sisulisse parandamisse. Kõrvale ei tohiks jätta ühtki eurooplast ega piirkonda. EL toetab neid, keda see üleminek rohkem mõjutab, et kõik oleksid kliimanetraalse majanduse uute nõuetega kohanemiseks valmis.

Transpordivolinik Violeta Bulc lausus: „Kõik transpordiliigid peaksid aitama vähendada meie liikuvussüsteemi CO₂-heidet. Eesmärk on viia netoheidet 2050. aastaks nullini. Selleks on vaja süsteemset lähenemisviisi, mis hõlmab vähese heitega ja heiteta sõidukeid, raudteevõrgu läbilaskevõime suurt kasvu ja transpordisüsteemi palju tõhusamat korraldust digiteerimise põhjal, stiimuleid käitumise muutmiseks, alternatiivseid kütuseid ja arukat taristut ning ülemaailmselt võetavaid kohustusi. Kõike seda peaksid ajendama innovatsioon ja investeerimised.“

Visioon kliimaneutraalsest tulevikust hõlmab kõiki valdkondi

Euroopa Ülemkogu 2018. aasta märtsis esitatud üleskutse põhjal valminud komisjoni visioon kliimaneutraalsest tulevikust hõlmab peaaegu kõiki ELi poliitikavaldkondi. Samuti on see kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärgiga hoida üleilmne temperatuuri tõus tunduvalt alla 2° C ja on seatud eesmärk pingutada selle nimel, et hoida temperatuuritõus 1,5° C piires. Kui EL soovib juhtida maailma kliimaneutraalsuse suunas, tuleb see saavutada 2050. aastaks.

Kõnealuse pikaajalise strateegiaga ei soovita mitte seada arvulisi eesmärke, vaid luua visioon ja näidata suunda ning kavandada selle poole liikumist. Samuti on selle eesmärk innustada ja toetada sidusrühmi, teadlasi, ettevõtjaid ja kodanikke, et nad arendaksid uusi ja uenduslikke tööstusharusid, ettevõtteid ja nendega seotud töökohti. Meil on kodanike tugev toetus: vastavalt viimasele Eurobaromeetri eriuuringule (november 2018) usub 93% eurooplastest, et kliimamuutusi põhjustab inimtegevus, ning 85% nõustub, et kliimamuutuste vastu võitlemise ja säästvama energiakasutusega on Euroopas võimalik luua majanduskasvu ja töökohti. Esitatava visiooniga saab EL teistele näidata, kuidas jõuda ühiselt puhta planeedini, ning samuti seda, et meie majandus on võimalik ümber kujundada ja et see on kasulik.

Strateegia seab prioriteedid ja pakub võimalused kliimamuutuse ohjamiseks

Pikaajalises strateegias käsitletakse liikmesriikide, ettevõtete ja kodanike valikuvõimalusi ning seda, kuidas need saavad kaasa aidata meie majanduse nüüdisajastamisele ja eurooplaste elukvaliteedi parandamisele. Strateegia eesmärk on tagada, et see üleminek oleks sotsiaalselt õiglane ja muuta ELi majandus ning tööstus konkurentsivõimeliseks üleilmsetel turgudel, tagada kvaliteetsed töökohad ja jätkusuutlik majanduskasv Euroopas ning samal ajal aidata lahendada muid keskkonnaprobleeme nagu õhukvaliteet või elurikkuse kadumine.

Kliimaneutraalse majanduseni jõudmiseks on vaja ühismeetmeid seitsmes strateegilises valdkonnas: energiatõhusus; taastuvate energiaallikate kasutuselevõtt; keskkonnasäästlik, ohutu ja ühendatud liikuvus; konkurentsivõimeline tööstus ja ringmajandus; taristu ja süsteemidevaheline ühendus; biomajandus ja looduslikud CO₂ sidujad; süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine ülejäänud heitkoguste vähendamiseks. Kõigi nende strateegiliste prioriteetide järgimine aitaks muuta meie visiooni tegelikkuseks.

Järgmised sammud

Euroopa Komisjon kutsub Euroopa Ülemkogu, Euroopa Parlamenti, Regioonide Komiteed ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed üles võtma arvesse ELi visiooni jõuda 2050. aastaks kliimaneutraalse Euroopani. Et valmistada ELi riigipäid ja valitsusjuhte ette Euroopa tulevikku kujundama 9. mail 2019. aastal Rumeenias Sibius peetaval Euroopa Ülemkogu kohtumisel, peaksid nõukogu kõigi asjaomaste koosseisude ministrid pidama ulatuslike poliitilisi mõttevahetusi oma poliitikavaldkonna panuse üle üldisesse visiooni.

Pikaajaline strateegia on osalemisüleskutse kõigile ELi institutsioonidele, liikmesriikide parlamentidele, ettevõtlussektorile, vabaühendustele, linnadele ja kogukondadele, samuti kodanikele ja eriti

noortele. See tagab ELi juhtrolli jätkumise ja innustab teisi rahvusvahelisi partnereid seda eeskujuga järgima. Kõnealune üleeuroopaline arutelu peaks võimaldama ELil vastu võtta ja esitada 2020. aasta alguses ulatuslik strateegia ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames, nagu on nõutud Pariisi kokkuleppega.

Liikmesriigid esitavad oma kliima- ja energiakavad

Liikmesriigid esitavad Euroopa Komisjonile 2018. aasta lõpuks oma esialgsed riiklikud kliima- ja energiakavad, mis on keskse tähtsusega 2030. aastaks seatud kliima- ja energiaeesmärkide saavutamisel. Need kavad peaksid olema tulevikku vaatavad ja neid tuleks ELi pikaajalises strateegias arvesse võtta. Lisaks sellele koostavad erinevad piirkonnad, omavalitsusüksused ja ettevõtjate ühendused oma 2050. aasta visiooni, mis rikastab arutelu ja aitab määrata kindlaks Euroopa meetmed ülemaailmse kliimamuutuste probleemiga võitlemiseks.

Rahvusvahelisel tasandil peaks EL järgmisel aastal laiendama oma tihedat koostööd rahvusvaheliste partneritega, et kõik Pariisi kokkuleppe osalised koostaksid ja esitaksid 2020. aastaks sajandi keskpaigani ulatuva pikaajalise riikliku strateegia, võttes arvesse valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) hiljutist eriaruannet 1,5° C tem-

peratuuritõusu kohta.

Loe lähemalt [siit](#).

Komisjoni kliimastrateegia 2050 rõhutab põllumeeste rolli, kuid ei arvesta loomakasvatust

28. novembril tutvustasid Euroopa Komisjoni asepresident Maroš Šefčovič ja volinik Miguel Arias Cañete komisjoni teatist, rõhutades, et põllumajandus- ja metsandussektor on kaks väheste hulgast, mis suudavad pakkuda lahendusi kasvahoonegaaside eemaldamiseks atmosfäärist ning samal ajal vähendavad pikaajalise tegevuse kaudu heiteid oma sektorist.

Alates 1990. aastast on Euroopa põllumehed vähendanud süsinikuheiteid rohkem kui 20% võrra, samal ajal tootmist suurendades – seda fakti tunnustab ka Euroopa Komisjoni raport. Arvestades erinevaid elemente, mida välja pakutud

strateegia esitab, on põllumajandus- ja metsandussektori olulisus kliimamuutusega võitlemisel Komisjoni visioonis selgelt arusaadav. Nii mulla süsiniku sidumise võime suurendamise, taastuvenergia ja biomaterjalide tootmise kui ka muude spetsiifiliste kohanemistegevuste abil on põllumajandus- ja metsandussektor võimelised pakkuma töökindlaid lahendusi.

Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen sõnas: „Põllumajandus ja metsandus on biomajanduse põhialused ning seda komisjoni teatis ka peegeldab. Seetõttu on Copa-Cogeca teatise üldise lähenemisviisiga väga rahul. Siiski tuleb silmas pida, et põllumehed ja metsaomanikud peavad oma töö eest saama sellist tasu, mis vastab nende tegelikule panusele kliimamuutusega kohanemiseks. Oleme valmis koostööks Komisjoniga, seda enam, et paljud põllumehed juba praktikas testivad

teatistes tehtud ettepanekuid.“

Copa-Cogecale valmistavad mõned teatistes toodud elemendid siiski muret, näiteks viis, kuidas käsitletakse liha tarbimist ja selle mõju kliimamuutusele. Pesonen ütles: „Lähenedamine loomakasvatuse küsimusele on üsnagi kitsarinnaline. Teatistes ei käsitleta positiivset mõju, mida loomakasvatus pakub Euroopa maapiirkondadele ja -kogukondadele. Samuti ei arvestata potentsiaalset süsinikuheidet, mis tuleb kolmandatest maadest, kus ei rakendata nii rangeid keskkonna- ja kliimareegleid, seega osa meie tarbimisest on imporditud. Euroopa loomakasvatusektor, mis on üks maailma kõige efektiivsemaid, väärivad rohkem lugupidamist oma panuse eest eurooplaste tervisele.“

Copa-Cogeca koostab täpsema analüüsi Euroopa Komisjoni teatise kohta ning ootab huviga edasist dialoogi.

Uued ambitsioonikad taastuenergia ja energiatõhususe eesmärgid

13. novembril kiitis Euro-parlament heaks uue siduva taastuenergia eesmärgi ja energiatõhususe põhieesmärgi aastaks 2030.

ELi Nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahel saavutatud kokkuleppe kohaselt tuleb aastaks 2030 energiatõhusust suurendada 32,5 protsenti ja taastuenergia osakaal peab olema vähemalt 32 protsenti lõpptarbimisest. Mõlemad eesmärgid vaadatakse üle aastal 2023. Eesmärke saab sel hetkel tõsta, aga mitte langetada.

Energiatõhususe suurendamine võimaldab vähendada elektri- ja kütetearveid ning vähendada ELi sõltuvust väljaspool ELi asuvatest energiatootjatest, parandada õhu kvaliteeti ja aidata võitluses kliimamuutusega.

ELi riigid peavad samuti võtma vastu meetmed, et aidata neid, keda ohustab energiavaesus, ja tagama, et kodanikel oleks õigus taastuenergiat oma tarbeks toota ja selle ülejääki müüa.

Aastaks 2030 peab vähemalt 14 protsenti transpordikütusest olema toodetud taastuvatest energiaallikatest.

Esimese põlvkonna biokütuseid, millel on kõrge maakasutuse muutuse mõju, ei võeta aastast 2030 arvesse ELi taastuenergia eesmärkide saavutamise arvutamisel. Alates aastast 2019 vähendatakse esimese põlvkonna biokütuste osakaalu järkjärgult ELi taastuenergia eesmärkide saavutamise arvutamisel.

2019. aasta lõpuks peab iga liikmesriik samuti esitama kümneaastase riikliku energia ja kliimakava,

milles on toodud riiklikud eesmärgid, poliitikad ja meetmed.

Peamised saavutused:

1) Taastuenergia osas:

- Seab üles uued siduvad eesmärgid taastuenergia vähemalt 32%-lisest osakaalust lõpptarbimisest. Eesmärk tuleb 2023. aastal uuesti üle vaadata võimalusega seda suurendada.
- Parandab taastuenergia toetuskeemide ülesehitust ja stabiilsust.
- Vähendab ja muudab sujuvamaks administratiivseid protseduure.
- Seab üles selge ja stabiilse seadusraamistiku tarbimise kohta.
- Püstitab ambitsioonikamad eesmärgid transpordi- ja kütte/jahutussektoreite jaoks.
- Parendab bioenergia kasutuse jätkusuutlikkust.

2) Energiatõhususe osas:

- Püstitab uue eesmärgi vähemalt 32,5%-lisest energiatarbimisest suurendamisest aastaks 2030. Eesmärk tuleb 2023. aastal uuesti üle vaadata võimalusega seda suurendada.
- Laiendab iga-aastast energiasäästmise kohustust pärast aastat 2020, mis meelitab erainvesteeringuid ja toetab uute tegijate turule tulekut.
- Tugevdab reegleid soojusenergia individuaalse mõõtmise ja arvete esitamise kohta, mis annab tarbijatele – eriti suurte kortermajade ühiste küttesüsteemide puhul – selgemad õigused sagedamini ja täpsema info saamiseks oma energiatarbimise kohta, võimaldades neil paremini mõista ja kontrollida oma küttearveid.
- Nõuab liikmesriikidelt läbipaistvate avalikkusele kättesaadavate rahvuslike reeglite olemasolu kütte, jahutuse ja kuuma vee tarbimise maksumuse kohta suurtes kortermajades ja mitmeotstarbelistes hoonetes, kus on ühised kütte- ja veevarustussüsteemid.

3) Energialiidu juhtimine ja kliima-tegevused:

- Kehtestab lihtsa, tugeva ja läbipaistva energialiidu juhtimise, mis edendab pikaajalist kindlust ja ettearvatavust investorite jaoks ning tagab, et EL ja liikmesriigid töötavad koos 2030. aastaks seatud eesmärkide ja Pariisi kliimaleppe raames võetud rahvusvaheliste kohustuste täitmiseks.

- Kutsub üles iga liikmesriiki koostama rahvuslikku energia- ja kliimaplaani perioodiks 2021-2030, mis käsitleks kõiki viit Energialiidu mõõdet ning arvestaks pikaajalist perspektiivi.
- Kehtestab aruandmise aja ja sageduse Energialiidu viie mõõtme ja Pariisi kliimaleppe kohta, suurendab oluliselt läbipaistvust ja vähendab liikmesriikide ning EL asutuste administreerimiskoormust.

Järgmised sammud

Peale kinnitamise Europarlamendis kinnitavad EL ministrid kolm kõne all olevat seadust lähinädalatel EL Nõukogus. Seejärel avaldatakse tekstid Euroopa Liidu Teatajas ning need jõustuvad kolm päeva pärast avaldamist.

EL taastuvenergia direktiiv loob stabiilse tuleviku biokütustele

Copa-Cogeca hinnagul loob äsja Europarlamendis kinnitatud uus taastuvenergia direktiiv pikaajalise stabiilse poliitika.

Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen rõhutas, et saavutatud kompromiss annab positiivse signaali. On hea uudis, et EL-l on üldine eesmärk saavutada taastuvenergia 32%-line osakaal ning kütusetarnijatel on kohustus kasutada biokütust vähemalt 14% ilma tehniliste piiranguteta. Samuti on positiivne, et põllukultuuridest toodetud biokütuste osakaal säilib 7% tasandil kuni aastani 2030. See annab biokütuste toot-

jatele pikaajalise stabiilse raamistiku.

Siiski on ka mõned murekohad. EL põllukultuuridest toodetud biokütustel ei ole võimalust turgu suurendada, sest palmiõli kasutamisest loobumine lükati edasi kuni 2030. aastani. Sellest on eriti kahju, sest energiakultuuride kasvatamisega kaasnevad valgurikkad kõrvaltooted, mis on vajalikud loomakasvatajatele. Kaotsi läheb hea võimalus ringmajanduse arendamiseks. Energiakultuuridel on ka tähtis roll põllumajandusturgude volatiilsuse stabiliseerimisel. Samuti valmistab pettumust, et direktiiv ikkagi sisaldab kunstlikke kordajaid, mis jätab väära mulje biokütuste tegelikust mõjust keskkonnale, ütles Pesonen.

Metsanduse bioenergia osas on positiivne, et direktiiv võtab arvesse liikmesriikides kehtivat seadusandlust metsade ja metsamajandamise kohta. Peame tagama, et direktiivi rakendamine tagab stabiilsuse olemasolevatele ja tulevikuks planeeritud investeeringutele ning lihtsustaks seadusandlust nii EL kui ka liikmesriigi tasandil. Oleme pettunud, et lõplik kompromiss sisaldab võimalust liikmesriikidel kaasata liisa säästlikkuse nõudeid metsanduse bioenergiale, rääkis Pesonen.

Lõplik otsus ei ole täielikult kooskõlas teiste EL poliitikavaldkondadega nagu ühine põllumajanduspoliitika, kus biokütustel on oluline roll põllumeestele lississetuleku kindlustamisel, kodumaisel valgusööda tootmisel ning põllumajandusturgude stabiliseerimisel.

Komisjon soovib arendada taimsete valkude kasutamist EL-is

Euroopa Komisjon võttis 22. novembril vastu aruande taimsete valkude kasutuse arendamise kohta Euroopa Liidus. Aruandes antakse ülevaade taimsete valkude (nt raps, päevalilleseemned, läätsed) pakkumise ja nõudluse olukorrast ELis ning uuritakse võimalusi nende tootmise edasiseks arendamiseks majanduslikult tasuval ja keskkonnahoidlikul viisil. Aruandes leitakse, et tulenevalt tarbijate nõudlusest on ELil potentsiaali suurendada kvaliteetse toidu ja sööda sektoris valgurikaste taimede kasvatamist.

ELi põllumajanduse ja maaelu arengu volinik Phil Hogan ütles: „Taimne valk moodustab olulise osa Euroopa toiduainesektorist, mis toodab toiduaineid ja jooke maailma rangeimate standardite kohaselt. Mitmete turu- ja kliimategurite tõttu ei kasvatata Euroopas valgurikkaid kultuure siiski piisavalt, et rahuldada kasvavat nõudlust. Tahaksin tunnustada Euroopa Parla-

mendi suurt huvi valkude tootmise toetamisel Euroopas. Käesolev aruanne on oluline võrdluspunkt kogu ELi hõlmava arutelu jaoks, et kaardistada valdkonna kestlik areng. Seda ei saa teha Euroopa Komisjon üksinda, kuna vajame kõigi sidusrühmade panust.“

Et kasutada ELis valgurikaste taimede majanduslikku ja keskkonnalaast potentsiaali täielikult ära, tutvustatakse aruandes mitmeid olemasolevaid poliitilisi vahendeid ja uusi ettepanekuid.

Need on järgmised:

- Toetada valgurikkaid kultuure kasvatavaid põllumajandustootjaid tulevase ÜPP raames ja hõlmata need kultuurid riiklikesse ÜPP strateegiakavadesse. Edendada liblikõieliste taimede kasvatamist maaelu arengu programmide raames võetud ökokaavade ning keskkonna ja kliimaga seotud halduskohustuste raames, samuti kasutada maaelu arengu toetusi, näiteks selleks, et arendada investeeringuid ja koostööd toidutarneahelas ning anda tootmiskohustusega seotud sissetulekutoetusi.

- Suurendada konkurentsivõimet ELi ja liikmesriikide teadusprogrammide raames toimuvate teadusuuringute ja innovatsiooni kaudu ning kahekordistada aastatel 2021 – 2027 programmi „Euroopa horisont“ eelarvet;
- Parandada turuanalüüsi ja läbi- paistvust paremate seirevahendite abil.
- Reklaamida taimse valgu kasutegureid toitumise, tervishoiu, kliima ja keskkonna seisukohast, tuginedes Euroopa Komisjoni edendusprogrammile, mille maht on 2019. aastal peaaegu 200 miljonit eurot.
- Tõhustada teadmiste ja parimate tavade jagamist tarneahela juhtimise ning kestlike põllumajandustavade valdkonnas, kasutades selleks näiteks spetsiaalset veebiplatvormi.

Taimsete valkude olukord ELis

Euroopas on taimsete valkude järele suur nõudlus, mis aastatel 2016–2017 oli ligikaudu 27 miljonit tonni toorvalku. ELi isevarustus on sõltuvalt viljeldavast kultuurist vä-

ga erinev (79% rapsi ja 5% soja puhul). Seetõttu impordib EL igal aastal umbes 17 miljonit tonni toorvalku, millest 13 miljonit on sojapõhine valk. Kuid on ka positiivseid suundumusi. Alates ÜPP reformist 2013. aastal on ELi sojakasvatuspindala praeguseks kahekordistunud ja ulatub peaaegu ühe miljoni hektarini. Ka kaunviljade (põldhernes, põlduba, lääts, kikerhernes) tootmine on ELis alates 2013. aastast peaaegu kolmekordistunud.

Kuigi valgulistele taimede suurim väljund on endiselt loomasööt (93%), on taimsete valkude turg märkimisväärselt killustunud ning nõudlus kvaliteetse sööda ja toidu järele kasvab. Tingituna alternatiivide leidmise vajadusest liha- ja piimatoodetele on taimsete valkude nõudlus toiduainete turul kasvanud kahekohalise arvu võrra.

Kõnealuse aruande eesmärk on täita komisjoni võetud kohustus teha ülevaade ELis taimsete valkude pakkumise ja nõudluse olukorrast ning uurida võimalusi tootmise

edasiseks arendamiseks majanduslikult tasuval ja keskkonnahoidlikul viisil. Lisaks võttis Euroopa Parlament 2018. aasta aprillis vastu aruande valgurikaste kultuuride kasvatamise edendamise Euroopa strateegia kohta.

Loe lähemalt [siit](#).

Copa-Cogeca: ootasime taimsete valkude pikaajalist strateegiat juba ammu

DG AGRI põllumajandusturgude 2017 – 2030 prognoosi kohaselt tõuseb nõudlus taimsete valkude järele, seda peamiselt teatud valdkondade näiteks linnukasvatuse - kasvu tõttu. Praegu impordib EL üle 60% valgurikast taimset materjali, mis on vajalik loomade söödaratsiooni tasakaalustamiseks. Peamiselt imporditakse sojauba ja -jahu USA-st ning Lõuna-Ameerikast. Kasvanud nõudlus valgurikka söödamerjali järele kaetakse ilmselt valkude impordi suurenemise ja Euroopa oma tootmise kasvuga (soja, rapsiseeme, alfalfa jne). Kuigi valgurikaste taime-

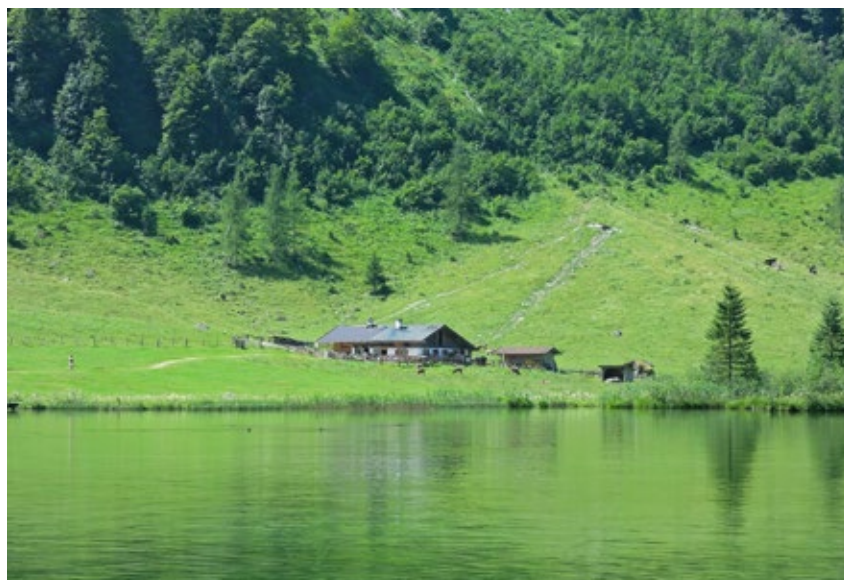
de kasvatamine Euroopas on hiljuti olulisel määral taastunud, on kasvupinna suurenemine järgmisel perioodil tõenäoliselt aeglane, arvestades hinnasurvet söödale ning taimekaitsevahendite kasutamise piiranguid ökoloogilistel sihtaladel. Sellises kontekstis võib taimsete valkude tootmisvõimsuse suurenemine tuua Euroopale kasu nii majanduses kui ka keskkonnakaitses.

Copa-Cogeca peasekretäri Pekka Pesoneni sõnul liigub DG AGRI lähenemine valgurikaste taimede kasutamise arendamisel üldiselt õiges suunas, eriti kui tuleviku-ÜPP raames toetatakse valgutaimede kasvatamist rahvuslike strateegiaplaanide kaudu. Oluline roll on teadus- ja innovatsioonitegevusel olulisimate valgutaimede puhul. Peale selle tuleks prioriteediks seada ka biokütuste kõrvaltooted, mis aitavad oluliselt kaasa söödavarumisele kogu Euroopas. Euroopa taimsete valkude tootmise tugevdamine sõltub osaliselt garantiidest, mida pakub tugev ja stabiilne raamistik biokütuste tootmisele.

Euroopa Komisjon ootab elanike arvamust Veedirektiivi kohta

Euroopa Komisjon on üle vaatamas Veedirektiivi ning sellega lähemalt seotud seadusandlust, eesmärgiga välja selgitada nende asjakohasust, tõhusust, sidusust ning lisandväärtust. Hinnatakse ka võimalusi seadusandluse lihtsustamiseks ning administratiivkoormuse vähendamiseks. Vaadatakse üle nende direktiivide rakendamise tõhusus kõikides liikmesriikides ning leitakse positiivsed ja negatiivsed küljed. Osana sellest „tervisekontrollist“ on avatud avaliku arvamuse küsitlus, millele saab vastata kuni 4. märtsini 2019. aastal.

Põllumajandussektori esindajatel on oluline küsimustikule vastata mitmel erineval põhjusel, näiteks liigambitsioonikate eesmärkide seadmine, ühe probleemi tõttu kogu tegevuse keelamine, kliimamuutu-

se mõju alahindamine jne. Teadaolevalt on grupp keskkonnakaitsese organisatsioonide algatanud kampaania #ProtectWater eesmärgiga väga range veeseaduse kehtestamiseks, samal ajal pidades põllumajandussektorit peamiseks vee reostajaks.

Seega on vajalik ühine jõupingutus, et saata selge sõnum EL asutustele põllumajandussektori vajadustest. Ühise vastusevariandi koostab ka Copa-Cogeca.

Avaliku arvamuse küsitlus on kättesaasav [siit](#).

Erasmus+ programm avatakse ka põllumajandussektorile

EL põllumajandussektori töötajatel on statistika põhjal keskmisest oluliselt madalam haridus- ja koolitustase kui teistes majandussektorites. Üle 40 protsendi põllumajanduses hõivatutel on põhiharidus, samas kui sarnane haridustase on vaid 18 protsendil kõigil tööga hõivatud inimestest EL-s. Lisaks tegutseb üle 70% EL põllumajandusettevõtete juhtidest vaid praktilisele kogemusele toetudes, 20 protsendil on põllumajanduslik kutseharidus ning ainult 8% on täieliku põllumajandusliku kõrgharidusega.

Selles olukorras on oluline tõhus elukestva õppe võimalus, et sektorit kaasajastada. Seetõttu on rõõmustav, et EL Erasmus+ programmi raames on 2018. aastal oskustealase valdkondliku koostöö kavva (Blueprint for sectorial cooperation on skills) lisatud ka põllumajandusvaldkonna projektide rahastamine.

Valdkondlike oskuste ühendused ja koostöökava

Valdkondlike oskuste ühenduste eesmärk on leevendada kutseoskuste nappuse probleemi ning viia kutsehariduse ja -koolituse süsteemid vastavusse tööturu vajadustega.

Selle eesmärgi täitmiseks rahastatakse projekte järgmiste alajaotuste järgi:

1. “Valdkondlike oskuste ühendused vajalike kutseoskuste kindlakstegemiseks” töötab sektori tasemel, et leida ja detailselt tõendada sektori kutseoskuste vajadusi ja puudujääke.

2. “Valdkondlike oskuste ühendused kutsehariduse ja koolituse süsteemi väljatöötamiseks ja elluviimiseks” töötab välja ja rakendab ühise koolitusprogrammi sisu ühele või mitmele elukutsele konkreetsetes sektoris, sealhulgas ka õpeta-

mis- või koolitusmetodoloogia.

3. “Valdkondlike oskuste ühendused uue strateegilise lähendamise rakendamiseks oskustealase koostöökava raames”: valdkondlik oskustealase koostöö kava (Blueprint for Sectoral Cooperation on Skills) on üks kümnest tegevusest, mis on ette nähtud „Euroopa uute oskuste tegevuskava“ (New Skills Agenda for Europe <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=1223>) raames. Järgmises projektide taotlusvoorus rakendatakse seda tegevuskava paljudes sektorites, kus on tõsine oskusteabe nappus. Näiteks lisatakse teema „Biomajandus, uued tehnoloogiad ja innovatsioon põllumajanduses“ perioodi 2020-2023 algatuste hulka.

Selles alajaotuses toetatakse sektoris vajaminevate oskuste strateegia välja arendamist. Strateegial peab olema süsteemne ja struktuurne mõju kutseoskuste nappuse ja ebasobivuse vähendamiseks, samuti peab see kaasa aitama kutseoskuste kvaliteedi ja taseme tõstmisele viisil, mis toetab sektori majanduskasvu, innovatiivsust ja konkurentsivõimet.

Taotlemine ja taotlejate rollid

Taotleja/koordinaator: organisatsioon, kes esitab projektiettepaneku kõikide partnerite nimel. Koordinaatoril on täielik vastutus tagada, et projekt rakendatakse kooskõlas lepinguga.

Täispartnerid: osalevad organisatsioonid, kes töötavad aktiivselt kaasa valdkondlike oskuste ühendustes. Iga partner peab alla kirjutama mandaadi, millega nõustub, et koordinaator võtab üle ülalnimetatud tegevused projekti vältel.

Assotsieerunud partnerid (vabatahtlik): Valdkondlike oskuste ühendused võivad kaasata oma tegevustesse assotsieerunud partnereid. Neile ei laiene lepingulised nõuded ning neid ei rahastata pro-

jekti kaudu. Nende kaasamine ja roll projektis tuleb siiski täpselt kirjeldada.

Seotud üksused (vabatahtlik): organisatsioonid, kes aitavad kaasa projekti eesmärkide saavutamiseks vajalikele tegevustele. Seotud üksused tuleb märkida projektitaotluses.

Valdkondlike oskuste ühendused peavad kaasama vähemalt 12 liikmesriiki ning neis peab olema vähemalt 2 täispartnerit, kellest vähemalt üks esindab sektorit ja vähemalt üks on haridus- või koolitusepakkuja esindaja.

Täpseid juhiseid loe [siit](#).

Ajakava

Erasmus+ 2019 tööprogramm kinnitati 11. oktoobril ning projekti taotlus kuulutati avatuks 24. oktoobril (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/PDF/?uri=CELEX:C2018/384/04&from=EN>).

Taotlemise tähtaeg on 28. veebruar 2019 kell 12 (Brüsseli aja järgi).

Eelarve

Projekti eelarveks nähakse ette 4 miljonit eurot ning Euroopa Komisjon katab sellest 80%. Projekti pikkus on 4 aastat.

Unikaalne võimalus

Erasmus+ programm on võtmetähtsusega vahend EL eelarves. Seda programmi rahastatakse veelgi ulatuslikumalt järgmisel eelarveperioodil. Seetõttu toetab Copa-Cogeca igati oma liikmete projektis osalemist ning aitab kaasa konsortsiumi moodustamisele ja töötava võrgustiku loomisele. Osalemine konsortsiumi kaudu, mida juhib üks Copa-Cogeca liikmetest, on unikaalne võimalus põllumeestele ja ühistutele edendada põllumajandus- ja metsandussektori huvi uue tegevusraamistiku kaudu. Lisainfo saamiseks palun kirjutage est_chamber@skynet.be.

Põllumajandusvolinik Phil Hogan kutsub visiidile Araabia Ühendemiraatidesse

16. - 19. veebruarini 2019. aastal toimub põllumajandusvolinik Phil Hogani visiit koos äridelegatsiooni-ga Araabia Ühendemiraatidesse ning sellele on osalema oodatud Euroopa toidufirmade ja tootjaorganisatsioonide juhid. Visiidil külastatakse potentsiaalseid kaubanduspartnereid ning toimub rida promoüritusi, näiteks seminarid kohaliku turu ja tarbijaeelistuste

tutvustamiseks, jaemüügi-kettide külastused, ärisuhte võrgustike loomine ning messi „GulFood“ külastus.

DG AGRI palub kutset levitada EL põllumajandussektori organisatsioonide hulgas. Äridelegatsiooni on osalema oodatud nii organisatsioonide kui ka üksikettevõtete kõrgema astme juhid, kes peaksid osa võtma tervest programmist. Osalemiskulud tasub iga osaleja ise; igast organisatsioonist/ettevõttest mahub de-

legatsiooni vaid üks osaleja. Saatvad isikud võivad delegatsiooniga kaasa tulla, kuid neil ei pruugi olla juurdepääsu kõikidele visiidi raames toimuvatele üritustele, kuna grupi suurus on piiratud.

Osalemisest huvitatutel palutakse täita online registreerimisvorm hiljemalt 18. detsembriks selle lin-gi [kaudu](#).

Delegatsiooni koosseis otsustatakse detsembri lõpuks.

Tollimaksud Venemaa ammooniumnitraadile vähenesid

Euroopa Komisjon vähendas Venemaalt pärit ammooniumnitraadi impordi dumpinguvastast tollimaksu 30% võrra.

Euroopa Komisjon kinnitas 14. novembril rakendusmääruse (EL) 2018/1722, millega muudetakse varasemat rakendusmäärust ning kehtestatakse Venemaalt pärit ammooniumnitraadi impordi suhtes lõplik dumpinguvastane tollimaks.

2016. aasta suvel esitasid kaheksa Copa-Cogeca liikmesorganisatsiooni: Association Générale des Produc-

teurs de Blé et autres céréales („AG-PB“, Prantsusmaa), Confederazione Italiana Agricoltori („CIA“, Itaalia), Confagricoltura (Itaalia), Coop de France (Prantsusmaa), Irish Farmers' Association („IFA“, Iirimaa), Office of Finnish Agriculture (edaspidi „MTK“, Soome), National Farmers' Union („NFU“, Ühendkuningriik) ja Unión de Pequeños Agricultores y Ganaderos („UPA“, Hispaania) Euroopa Komisjonile taotluse dumpinguvastaste tollimaksude läbivaatamiseks. Taotleja väitis, et Euroopa Liidu põllumajandustootjad kui ammooniumnitraadi kasu-

tajad kannatavad dumpinguvastaste meetmete tõttu, mis on kehtinud rohkem kui 20 aastat, ning et tingituna kestvatel muudatustel tuleks Euroopa Liidu tootmisharu kaajuolukord läbi vaadata.

Kaks aastat kestnud uurimise käigus kuulati ära kõik huvitatud osapooled (sh Copa-Cogeca, Euroopa väetisetootjate organisatsioon Fertilizers Europe ning Venemaa väetisetootjate ühing RFPA) ning külastati valimisse kuulunud väetisetootmisettevõtteid nii EL-s kui ka Venemaal. Hinnati EL väetisetööstuse majanduslikku olukorda ning se-

da, mis juhtub tõenäoliselt, kui antidumpingu meetmed lõpetada. Pärast teabe avaldamist kordas mitu Euroopa põllumajandustootjate ühingut, et meetmed kahjustavad Euroopa põllumajandustootjaid ja vähendavad nende üleilmset konkurentsivõimet. COPA-COGECA kutsus üles dumpinguvastaseid meetmeid lõpetama väites, et dumpinguvastased meetmed kahjustavad Euroopa Liidu põllumajanduseksporti

ja põllumajanduslike pereettevõtete konkurentsivõimet.

Arvestades kahjuga piirdunud osalise vahepealse läbivaatamise tulemusi, järeltas komisjon, et Venemaalt pärit ammoniumnitraadi impordi suhtes kohaldatavate dumpinguvastaste meetmete taset tuleks muuta. Seega langetatakse dumpinguvastast tollimaksu ammoniumnitraadile seniselt 47,07 eurolt 32,71 eurole tonni kohta. Rakendus-

määrus jõustus järgmisel päeval pärast selle avaldamist Euroopa Liidu Teatajas ehk 16. novembril 2018. a.

Copa-Cogeca kiidab tollimaksude vähendamise heaks, kuna see näitab, et Komisjon mõistab, et antud juhul on kannatajaks pooleks olnud EL põllumehed, mitte väetisetootjad. Siiski oodatakse edasisi samme ehk antidumpingu tollimaksude täielikku kaotamist tulevikus.

Loe eestikeelset määrust [siit](#).

Uus veebileht toidu raiskamise vältimise kohta

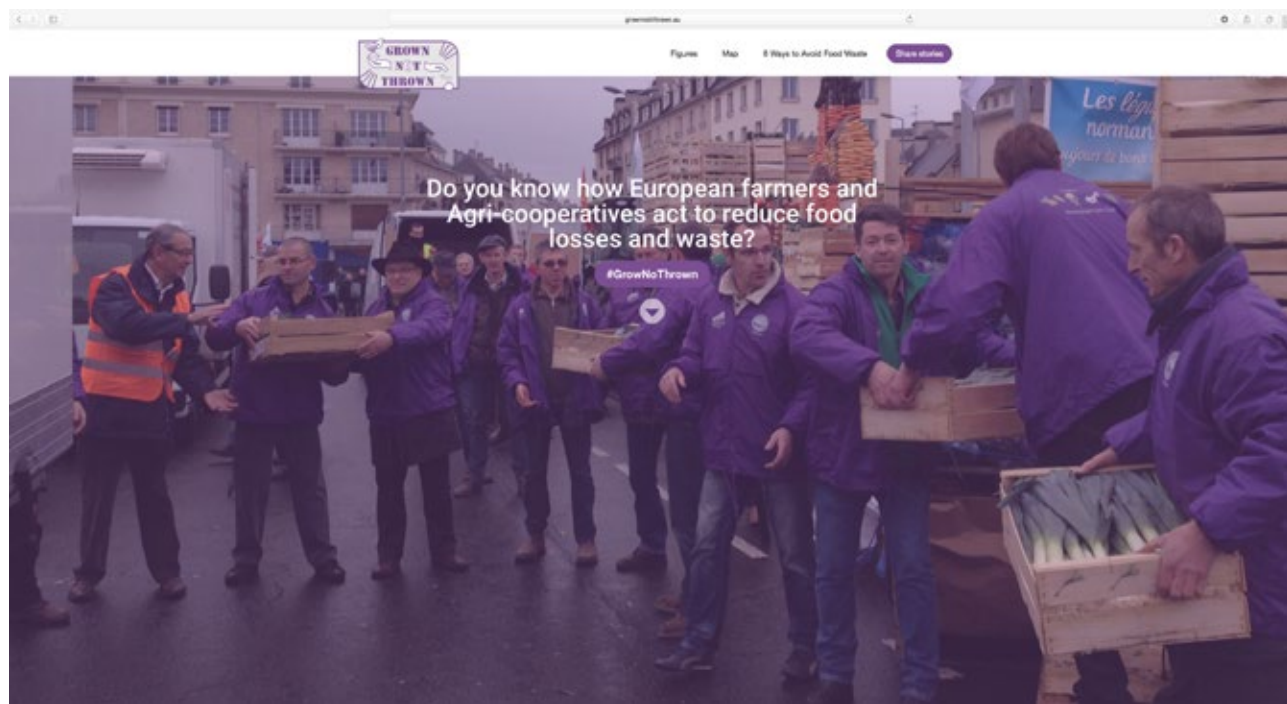
Need, kes teavad, millist aega, tööd ja ressursse nõuab toiduks vajalike taimede ja loomade kasvatamine, ei soovi näha mingit toidu raiskamist. Kooskõlas kliima ja puhta looduse temaatika päevakajalisusega avas Copa-Cogeca uue veebiportalli, et jagada parimaid praktikaid, mida Euroopa põllumehed rakendavad vältimaks toidukadusid ning liigseid jäätmeid. Konkreetsed edulood on sageli inspireerivamad kui pelgalt kõned toidu raiskamise vältimise kohta. Seetõttu koondab Copa-Cogeca edulood märksõna ja hashtagi #GrowNoThrown (vaba tõlge: kasvatatud, mitte raisatud) alla ning kutsub ühtlasi Euroopa põllumehi oma parimaid praktikaid jagama.

Hetkel tutvustatakse veebilehel edulugusid 11 liikmesriigist, mis sisaldavad laia spektrit erinevatest tegevustest, alates müümata jäänud toodete kokku kogumisest ja annetamisest puudust kannatavatele inimestele kuni tarneahela-sisese koostöö, ülejääkide tekkimise vältimise koordineerimise, jogurti säilivusaja pikendamiseks uut tüüpi bakterite katsetamise, aga ka nutirakenduse ni, mis aitab restoranidel üle jäävat toitu tarbijatele müüa.

Veebilehe avamisega koos toimus Copa-Cogecas ka seminar, kus tutvustati mõningaid edulugusid ning arutleti teema olulisuse üle. Tervisekaitsevolinik Vytenis Andriukaitis ütles, et jõuluaeg on paljudele pidutsemise aeg, paljudele (toiduga) liialdamise aeg, aga paljudele ka lihtsalt veel üks talv üle elada. EL-s läheb igal aastal 88 miljonit tonni toitu raisku, samal ajal ei suuda 43 miljonit EL kodanikku endale igapäeva-

selt kvaliteetset toidukorda lubada. Seetõttu on toidu raiskamise vältimiseks tehtud edulugude ja parimate praktikate jagamine väga oluline, et üheskoos leida innovatiivseid lahendusi ja uusi ärimudeleid. Praegu on põllumeestel raskusi toidu annetamisega, samal ajal aga kurdavad toiduabi organisatsioonid värske toodete nappuse üle – sellised kitsaskohad tuleb ületada. Komisjon uurib ka, kuidas mõistetakse liikmesriikides pakendi märgistust „Parim enne“ ja „Kõlblik kuni“ ning otsib võimalusi neid paremini ja arusaadavamalt kasutada, et veel tarbimiskõlblikku toitu ei visataks prügikasti. Iga tarneahela lüli kõik sotsiaalsed tasandid peaksid andma uue aasta lubaduse viia toidu raiskamise vähendamine uuele tasemele. Põllumeestel on selles väga eriline roll.

Vaata edulugusid ja lisa oma lugu [siin](#).

Rahulikku jõuluaega ja
edukat koostööd uuel aastal!

Merry Christmas and
a Happy New Year!

Eestimaa Talupidajate Keskliit
Estonian Farmers Federation

Põllumajanduskoda
Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda
Estonian Chamber of Agriculture and Commerce

EESTI PÕLLUMAJANDUS-KAUBANDUSKODA

Pärnu mnt 141
Tallinn 11314
Telefon: 600 9349
E-post: info@epkk.ee
<http://www.epkk.ee>

Lehe väljaandmist toetab:

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse